

Què cal fer a Catalunya després del 26-J

Joan Josep Nuet

Passats uns dies del 26-J, m'atreveixo a reflexionar en veu alta i intentar proposar algunes idees pels difícils mesos que vénen.

Les coses no han anat tant de pressa com crèiem. La complexitat de la situació de crisi, on ja no serveix el vell règim però allò nou no apareix de forma automàtica, ens indica que la transició requerirà temps més llargs per aconseguir el veritable canvi. El bipartidisme està tocat, però no abatut, i encara conserva palanques de poder potentíssimes. L'operació de fer créixer C's i l'esperpèntica negociació per formar govern a Espanya entre el 20-D i el 26-J han demostrat una gran capacitat per frenar la força indignada, fent entrar part de les seves potencialitats en confusió, recreant falses imatges i distorsions fantasmagòriques d'aquest espai polític i dels seus dirigents.

La feblesa amb la qual les classes populars i, especialment, la classe treballadora afronten la vida quotidiana, després de l'espoli generalitzat de drets i condicions de vida a què han estat sotmeses, ha anat reduint la ràbia inicial i les resistències. Primer minvant les mobilitzacions en general per a concentrar-se més en la mobilització electoral, i després fent entrar la política electoral en els mecanismes de dilució (repetició electoral inclosa) anteriorment descrits. Part d'aquests sectors populars exhaustos podrien abraçar més esperances en la promesa recuperació, basada en les "reformes" del PP i en la indispensable "estabilitat" exigida per realitzar-les, que en el canvi necessari de les polítiques d'austeritat.

Una força de canvi poc organitzada, amb dificultats operatives per coordinar les cultures polítiques sumades de forma ràpida i amb alta dependència de mecanismes de comunicació de masses, pot amb més facilitat ser víctima de campanyes de mentides i de por que, de facto, han dominat una part del discurs en l'interregne entre el 20-D i el 26-J i la fase final de la campanya electoral, amb el Brexit com a colofó.

Deures dels propers mesos

Cal passar doncs de la indignació a la proposta política i l'organització. Cal seguir mobilitzant. Aquests són els deures urgents dels propers mesos.

La victòria d'En Comú Podem a Catalunya i els més de cinc milions de vots d'Units Podem al conjunt de l'Estat són dades molt positives, impensables fa un any, però una vegada superat el llistó d'un suport electoral per sobre del 20%, cada punt percentual es converteix en una veritable conquesta de cors i raons que necessiten un desplegament intel·lectual i organitzatiu sense precedents en el món polític i social de les opcions alternatives de canvi.

Cal, doncs, organitzar-nos i dotar-nos d'un programa i d'un discurs polític més enllà de la campanya electoral, que estabilitzi el que ja tenim i que al mateix temps ofereixi la seguretat d'una proposta sòlida als sectors que per por, cansament o manca d'esperança, en el vot el 26-J han tornat a l'abstenció.

El Nou Espai que pot representar En Comú Podem com a nou subjecte polític ha de ser obert, molt obert, per atraure persones i organitzacions plurals ideològicament, que juntes es cohesionin al voltant dels objectius polítics i de l'acció mobilitzadora. Ha de funcionar com un moviment polític, no com un partit, profundament democràtic, i això vol dir també molt ben organitzat.

Un altre aspecte determinant és disposar d'un projecte per a Catalunya sòlid, alternatiu i viable. Una cosa són les eleccions municipals i generals, i una altra les eleccions al Parlament de Catalunya. En Comú Podem ha de liderar una proposta que tregui la política catalana de la situació de col·lapse en què es troba, no truncant les esperances i il·lusions desfermades per l'anomenat "procés", sinó fent precisament que aquesta força mobilitzada es retrobi amb bona part de la Catalunya popular que, o bé hi ha participat de forma subordinada, o no hi ha participat, negant i rebutjant el caràcter emancipador del procés.

Cal repensar el procés, que presenta un full de ruta i un mandat del 27-S amb signes d'esgotament i desconcert

Ha de quedar clar que no hi ha cap esperança que a l'actual procés, dissenyat i protagonitzat per una part de la societat política i civil catalanes, s'hi afegixi de forma "decorativa" bona part de la Catalunya social i política que aspira a canvis profunds de caràcter constituent d'un nou estatus polític per a Catalunya. Cal repensar el procés, que presenta un full de ruta i un mandat del 27-S amb signes d'esgotament i desconcert. Cal apostar per lideratges que exercixin la sobirania veritable dels pobles en tots els sentits, per sobre de meres declaracions.

Cal liderar, des de la Catalunya popular, un nou projecte on la sobirania entesa com acció democràtica entronqui amb el bo i millor del catalanisme popular al llarg de la nostra història, i el faci actual per a la Catalunya d'avui. La caracterització social i democràtica d'aquest projecte és part indestriable de la seva definició i de la seva raó de ser, i de cap de les maneres pot ser posposada o relativitzada en funció d'una premissa superior.

Aquest projecte ha de treballar amb la fraternitat com a base del diàleg, i amb acords entre pobles lliures i iguals dins un nou marc europeu que superi críticament l'actual projecte de la UE. Només aquest tipus de cooperació pot superar l'esgotada fase d'unilateralitat actual i aconseguir la majoria política i social necessària per dur-lo a terme.

Avui amb el referèndum no n'hi ha prou, a pesar de ser una idea democràtica irrenunciable. El procés constituent no subordinat, i fins i tot la desobediència civil davant de possibles accions reaccionàries de la dreta nacionalista espanyola, estan sobre el taulell, al temps que seguim teixint les aliances i complicitats a Espanya i Europa per superar els cadenats oligàrquics que empresonen, en múltiples sentits, els diferents pobles.